



Dato 9. september 2020
Saksnr.: 2020085699-2
Saksbehandler Glenn O Austegard
Godkjent av Tone Iglebæk

Saksgang

By- og stedsutviklingsutvalget
Formannskapet

Møtedato

24.09.2020
07.10.2020

Høringssvar – forslag til endring av lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger

Forslag til vedtak

Formannskapet anbefaler Alternativ A i forslag til endring av lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger.

Alternativ A: Kommunenes adgang til å benytte andre flagg enn det norske flagget, det samiske flagget, kommuneflagget eller fylkesflagget utvides slik at andre flagg kan brukes i forbindelse med *arrangement, markering eller merkedag av allmenn interesse*. Vilkåret om at arrangementet må ha tilknytning til bygget det flagges fra tas bort.

Sammendrag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt et forslag til endring av lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger på høring.

Høringsfristen gikk ut 1.9.2020. Saksutredningen er sendt til departementet med forbehold om politisk godkjenning.

Vedlegg:

Høringsnotat 03.07.2020(1226444).pdf

Høring av forslag om endring av lov om flagging på kommun(1226463).pdf

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger regulerer hvilke flagg kommunene kan flagge med. Utgangspunktet er at kun det norske flagget, det samiske flagget og kommune- eller fylkesflagg, kan flagges med fra kommunenes bygninger. Det er gitt enkelte unntak, for eksempel kan det flagges med andre flagg i forbindelse med idretts-, kultur- og lignende arrangement med allmenn interesse eller fra frittstående kommunale flaggstenger på torg, bruer, plasser eller lignende.

Det er flere eksempler på at kommuner ønsker å flagge med andre flagg. For eksempel ønsker mange kommuner å feire pride ved å flagge med regnbueflagget eller å flagge med FN-flagget i anledning FN-dagen.

Juridisk grunnlag

Departementet har sendt ut et forslag til endring med fire alternativer.

Alternativ A:

Kommunenes adgang til å benytte andre flagg enn det norske flagget, det samiske flagget, kommuneflagget eller fylkesflagget utvides slik at andre flagg kan brukes i forbindelse med arrangement, markering eller merkedag av allmenn interesse. Vilkåret om at arrangementet må ha tilknytning til bygget det flagges fra tas bort.

Forslaget innebærer at unntaksbestemmelsen utvides slik at andre flagg kan brukes i forbindelse med arrangement, markering eller merkedag av allmenn interesse. Regelverket blir dermed mer fleksibelt og vil gjøre det enklere for kommunene å kunne velge å flagge med andre flagg. Med markering eller merkedag av allmenn interesse menes for eksempel FN-dagen, skolejubileer, pride, festivaler og tilsvarende. Endringen innebærer f.eks. at det kan flagges med FN-flagget fra alle kommunens bygninger på FN-dagen. Departementet foreslår ikke en uttømmende opplisting av hvilke arrangementer, markeringer og merkedager av allmenn interesse som vil være omfattet, men at dette kan vurderes konkret i det enkelte tilfellet. Tilsvarende foreslås det heller ikke regulering av hvilke flagg som vil være tillatt å flagge med ved arrangementer, markeringer og merkedager av allmenn interesse. Dette må også vurderes konkret i det enkelte tilfellet.

Alternativ B:

Bestemmelsene i lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger oppheves med unntak av hjemmelen for å kunne gi forskrift om bruk av andre lands flagg fra kommunale bygning.

Forslaget innebærer at kommunene gis et større handlingsrom til selv å beslutte bruk av andre flagg ved flagging fra kommunale bygninger. Samtidig kan endringen også innebære en mindre enhetlig flaggpraksis i kommunene, ved at saker om bruk av flagg må avgjøres i kommunene uten at det da vil være et nasjonalt regelverk å forholde seg til.

Alternativ C:

Lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger oppheves i sin helhet.

Forslaget innebærer at kommunene gis et langt større handlingsrom til selv å beslutte bruk av flagg fra kommunale bygninger enn etter gjeldende rett. Sammenlignet med alternativ A og B, innebærer alternativ C en mer omfattende endring. I likhet med alternativ B, vil også alternativ C kunne innebære en mindre enhetlig flaggpraksis i kommunene, ved at saker om bruk av flagg må avgjøres i kommunene uten at det da vil være et nasjonalt regelverk å forholde seg til.

Alternativ D:

Videreføring av gjeldende lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger uten endringer.

Forslaget innebærer videreføring av detaljerte krav i regelverket som er en begrensning av det kommunale selvstyre. Selv om kommunene i praksis etter gjeldende rett kan benytte unntaksbestemmelsene til å flagge, så er imidlertid dette en løsning som for den enkelte kommune kan bli omstendelig, siden det stilles krav om et arrangement i tilknytning til bygningen. I noen tilfeller vil det heller ikke være mulig å holde et arrangement og kommunen vil dermed være avskåret fra å kunne flagge med annet flagg fra kommunens bygninger.

En videreføring av regelverket slik det er i dag, innebærer videreføring av straffe-sanksjonering av regelverket. Brudd på lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger er straffesanksjonerte med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, jf. loven § 1 tredje ledd. Konsekvensene av å bryte loven kan bli alvorlige. I 2019 ble eksempelvis en kommune politianmeldt for brudd på lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger. Dersom samtlige krav i loven skal videreføres bør det foreligge klare holdepunkter for at det er behov for reglene.

Økonomiske konsekvenser

Alternativ A, B og C innebærer en forenkling av reguleringen av flagging fra kommunenes bygninger, slik at kommunene gis større handlingsrom til selv å avgjøre bruk av andre flagg. Siden det vil være enklere for kommunen å velge å flagge med andre flagg, vil endringen kunne medføre flere saker i kommunen om flagging. Forslagene innebærer ikke at kommunene gis noen nye oppgaver eller plikter.

Departementet vurderer at forslagene ikke vil innebære økonomiske og administrative konsekvenser for kommunene, men trolig vil det være noe mer saksbehandling forbundet med en lovendring.

Vurdering

Flagging fra offentlige bygg er en markering av offentlig myndighet, og kan også bli oppfattet som en meningsytring fra det offentlige.

En utvidet adgang til å flagge med andre flagg enn det norske flagget, det samiske flagget, kommuneflagg eller fylkesflagg kan føre til en mer politisk flaggpraksis i kommunene, som for innbyggerne kan oppleves som splittende. En utfordring for kommunene vil være å trekke grensen for hvilke flagg som kommunen ønsker og ikke ønsker å flagge med. Dette er problemstillinger som også er aktuelle etter gjeldende rett, siden kommunene allerede har handlingsrom til å avgjøre flagging med andre flagg på frittstående kommunale flaggstenger og fra kommunale bygninger i forbindelse med arrangementer. Problemstillinger om splittende flaggpraksis og valg av hvilke andre flagg som kommunen ønsker å bruke, er dermed ikke ny, men vil trolig kunne bli aktualisert i større grad ved endringer i regelverket som øker kommunenes handlingsrom.

Departementet antar at eventuelle motsetninger i mindre grad vil markeres med flaggbruk i dag enn hva som var situasjonen på 1930-tallet. De folkevalgte i kommunen og innbyggerne har i dag tilgang til en rekke andre kanaler for å ytre sine standpunkter og for å få tilgang til informasjon. Bruk av flagg fra kommunens bygninger vil trolig være en mindre aktuell måte å synliggjøre synspunkter på. En endring av regelverket, vil trolig kunne medføre enkelte tilfeller av kontroversiell flagging i kommunene, som vil bli debattert i den enkelte kommunen og eventuelt bli gjenstand for reaksjoner lokalt.

Å endre loven slik at handlingsrommet til kommunen utvides, innebærer også at det fortsatt vil være anledning for kommunene til å føre en restriktiv praksis.

Det sentrale med endringen, er at skjønnsutøvelsen kan skje i den enkelte kommune ved at færre begrensninger for flagging fra kommunens egne bygninger gis gjennom et nasjonalt regelverk.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Alternativ A synes å være en hensiktsmessig modernisering av lovverket, der det i større grad legges vekt på kommunens rett til å utøve skjønn lokalt.